

TH. DR. OTAKAR TAUBER

SEKTÁŘSTVÍ

U N Á S

1 9 2 6

*Nákladem Lidových závodů tiskařských
a nakladatelských v Olomouci*

No 5825

IMPRIMATUR

Olomucii, die 8. Aprilis 1925

Josephus Vyvlečka,

Praeses a. e. Consistorii

↪ **M**áme v naší republice dnes na čtyřicet různých sekt. Platí věru i teď, co napsal kdysi Bohuslav Hasištejnský: „Do naší vlasti jako do louže všecky bludy se stekly.“ Pro duchovní správu je nutno sekty a jejich nauky znáti. Jsou ovšem sekty i jinde četné. Na př. v Rusku je na 70 sekt pravoslavných, na příklad: Popovci, Bezpopovci, Starověrci, Pravoslavní, Živá církev, Černobolci, Duchoborci, Skopci, kteří konají bohoslužbu satanovi a jiné. Též v Anglii jsou sekty mimo státní episkopální církev, na př.: Puritáni (presbyteriáni), kteří mají jen kněze, Independisté, tvořící obce pro sebe, Darbyisté (otevření bratří), Volní křesťané a jiní. V Americe je přes 200 sekt. V Berlíně jsou mimo evangelíky a helvety ještě Hledající křesťané, Křesťan. obec, Lutherova evangel. církev, Staroevangel. církev, Starokatolíci atd. Právem se říká: Berlín — Bábel.

U nás jest mimo tyto sekty zastoupené cizinci ARMÁDA SPÁSY (Salvation Army), kterou založil v Anglii William Booth († 1912). Všecky nauky jsou jí lhostejny. Přijímá křesťany, pohany, budhisty a mohamedány. Užívá uniforem a pouliční hudby s bubnem, čímž křesťanství profanuje, zevšedňuje. Měla by raději pracovat v Londýně a v Americe, kde je větší zkáza. Nemá ani křtu, jen jakési obětování dítek. Zakazuje tanec, má veřejnou zpověď. Zachovává jen páteř z křesťanství, víru

v jednoho Boha. Večeře Páně neslaví. Pěstuje šetrnost, střídmost, pracovitost a zřizuje útulny. Její časopisy i české šíří názory protestantské. — Dle „Práva lidu“ z 26. března 1921 dostala snad od vlády 6 mil. Kč, na něž prý podala účet. Čelní její členi žijí luxusně.

Zvláštní sekta jsou MORMONI (svatí posledních dnů). Založil je roku 1822 v Americe Jos. Smith. Tvrdil, že dostal kovové desky, jež prý prorok Mormon, žid babylonský, ve 4. stol. po Kr. do Ameriky přivezl. Byl to však román protestantského kazatele Spauldinga z r. 1822. Mormoni mají mnohoženství a proto lid se zbouřil a Smitha i jeho bratra zastřelil. Mormoni věří ve svá vidění a o Bohu mají názory pantheistické. Vláda americká zakázala mnohoženství, ale udržuje se.

Též YMKA není nic jiného, než americká protestantsko-zednářská sekta. Hlásá, že činí dobře všem, ale kdož bývají v jejím domě, musejí se účastniti ráno evangelického modlení, na př. v Husově domě v Praze. Všecka vyznání křesťanská jsou Ymce jedno, jen katolické ne. Jak píše list „Literary digest“ (Liter. sbírka) r. 1921 biskupové protestantští v Americe na př. Brent, Aktinson a j., i v Anglii se vyslovili proti Ymce, protože hlásá lhostejnost ve víře, působí ztrátu víry a stírá konfesijní ráz a šíří racionalistický směr. Co Ymka a Armáda spásy činí u nás dobrého, dají si dobře zaplatit a pod rouškou humanity dělají z chudých přívržence reformního protestantství a rozvíklávají budovu církve katolické. My ka-

tolíci nepotřebujeme ani Ymky ani Armády spásy, neboť máme své spolky sv. Vincence, máme řády Dobrého Pastýře a Milosrdné bratry a sestry a Svaz charity. Zvláště, kdož jdou na vojnu, musejí býti o Ymce dobře poučení. Ymka i Armáda spásy chtějí u nás jen rušit charitativní činnost katolickou. Na př.: na Vinohradech zřídila obec ústav polévkový. Ihned „spolek křesť. mladíků“ se ustavil a zřídil stravování chudých. Ústav polévkový přestal a „spolek křesť. mladíků“ se rozešel též.

V Praze i jinde se rozmáhají THEOSOFOVÉ, jež založila Ruska Blavatová. Byla přistihnuta při klamech. Hodgson ji nazval největší podvodnicí. V Praze zavedl theosofy Koch. Theosofové věří ve zjevení svých „mistrů“, učí praeexistenci duší (že duše existují, než se spojí s tělem) a jich stěhování. Učí dále panentheismu, že vše je „v bohu“. Člověk prý má dvojí tělo a dvojí duši. Jejich učení je nekritické. Učí sice sebezáporu a lásce, ale tomu učil již Kristus. Neznají Prozřetelnosti, nýbrž neúprosný zákon (karmu). Jsou to věci známé z BUDHISMU, který učí vykoupení jen ze zla časného a zániku, kdežto Kristus učil životu a vykoupení ze zla duchovního. Budha učil soucitu, Kristus činné lásce. Budhismus dovoluje sebevraždu. Pro povznesení ženy nečiní ničeho, učí sice sebezáporu, ale ze sobeckosti. Pro pokrok neznamená nic. Konečně Dahlmann dokázal vliv křesťanství na budhismus. (Indické výpravy, II. 99.) Budha učil: „Neměj nenávisti.“ Kristus však: „Milujte

nepřátele." Budhismus je ateismus. Žena dosud u nich méněcenna.

Z Německa přišli k nám STAROKATOLÍCI, které r. 1870 založil Döllinger v Mnichově z oposice proti vatikánskému sněmu, na nějž nebyl pozván. *Neomylnost* papeže prý omezuje vědu, zatím neomylnost patří papeži ve víře, ne ve vědě. Neomylnost nemá papež ze sebe. Je to dar Ducha sv. Učenec nevěřící není o nic volnější než katolík, neboť pravda prý dříve nemůže odporovat. Starokatolíci zamítají půst, zpověď a neomylnost papeže ve víře. Mají německou liturgii, jak u nás čechoslováci českou. Döllinger nemyslel založit zvláštní sekty, ale žádný blud a žádná sekta nesetrvává v bludu jednom a vlastně nikdy nedospívá k přesnému a konečnému učení, jak řekl Ar. Denis o českých bratřích. (Klíma, Hus. 92.)

Z Anglie dostala se k nám sekta „CÍRKEV APOŠTOLSKÁ“, již založil Irving. Má 12 apoštolů, prý od Boha poslaných a hlásá druhé vylití Ducha sv. Jejich církvev prý má dar proctví, řečí a zázraků. Učí o svátosti oltářní impanací (vchlebení). Dnes má „církvev apoštolská“ tyto sekty: Novoirvingiáni, Nová obec apoštolská, již založil rolník, Svobodná církev, Všeobecná apošt. církev, Křesť. apošt. obec. V Praze mají Irvingiáni „spolek křesť. mladíků“.

V některých městech, na př. v Lipníku, je „NOVÝ JERUSALEM“, prý nová dokonalá církev, již založil horní rada Svedenborg. Tvrdil, že viděl Krista, že obcuje s duchy. Tato

církev má křest a večeři 4krát ročně. Ospravedlnění prý pozůstává jen v obnovení svobody.

Zvláštní sektu tvoří SPIRITISTÉ. Utvořili si své náboženství. Vznikli z protestantismu, z nauky jeho, že Duch sv. se přímo zjevuje. Věří ve znovuvtělení a stěhování duší, dovolávají se slov Páně: „Nenarodí-li se kdo znovu z vody a z Ducha sv.“, ač tu řeč jen o duchovním obživnutí duše. Duchové prý žijí ve vrstvách nad zemí. Spiritisté neučí lásce k Bohu, neplní přikázání Božích. Davis byl proti křesťanství, Kardek chtěl lepší křesťanství. Futuristé nemluví ničeho o Bohu. Holmes tvrdil, že slyšel v sedánce výti svého mrtvého psa. Adenay v anglickém díle o východních církvích praví: „Srdce se děsí prázdna. Přijímá demonology místo theologů.“ Zlý prý se může po smrti obrátiti, není pekla. Ze zjevů spiritistických dá se moc vysvětliti elektřinou, magnetismem, hypnosou, sugescí, fantasií, halucinací, soustředěním sil duševních, vzrušením, fascinací (uhraněním). Kristus je spiritistům stvořený duch, není nejsv. Trojice, po smrti je prý nekonečný vývoj, pokračování tohoto života. To odporuje bibli „sv. Jana 9, 14“: „Přijde noc, kdy žádný ničeho nemůže činiti“ a Kazateli 11, 3: „Kam strom padne, tam zůstane ležet“, a slovům: „Uloženo je lidem jednou umřítí a potom je soud.“ (Žid. 9, 27.) I po smrti prý je pokušení, tedy není pokoje. Duchové radí prý i k sebevraždě. Byli by to tedy opravdu duchové zlí. Spiritisté neznají odevzdanosti do vůle Boží, zavrhuji dogmata a

bohoslužby. Mají 11 sekt. Dobře napsal Fossa: „Když se zavírají vchody do kostelů, otevírají se doupata hadačů. (La chiave deles spiritismos 191.) Spiritista Weber mluví o Bohu rouhavě (Vater unser 11). Havel káže chrámy bořiti. Kde spiritisté jsou, nutno lidem vysvětliti nauky jejich a naše nauky dokázati. Nestací mluvíti jen o divných zjevech spiritistických.

Podivínská sekta jsou KVAKEŘI. Založil je obuvník Fox. Nemají svátostí. Sejdou se a čekají, až někomu vzejde „vnitřní světlo“, kterým puzen začne kázat. Jak mohou vědět, že to světlo je s hůry? Zda není to jen jejich vlastní nápad? Není tu jakás podobnost s 23. bludným článkem Husa, jenž učil, že má se kázat, když je člověk „vnitřně“ puzen! Že však „světlo“ těchto a jiných sekt není od Boha, svědčí jejich padání z bludu do bludu. Dále jsou SOCINLÁNI (UNITÁŘI). Nevěří v nejsv. Trojici, nýbrž jen v jednu osobu Boží. Kristus tedy je člověk. Neuznávají hříchu dědičného, jež uznali přece Pascal, Schopenhauer, Sofokles a j. Právě Trojice, dí Chesterton, činí nám Boha blízkým a milým, kdežto unitáři činí z Boha bytost podobnou mohamedánskému absolutistovi.

Dosti četně jsou rozšíření BAPTISTÉ. Křtí jen dospělé ponořením. Mají názory kalvinistické. Mají celou řadu sekt podružných. Na př. Tunkeři. Tito slaví večeri v noci, myjí si nohy, uznávají poslední pomazání, nechtějí konati služby vojenské. Campbellisté mají za pra-

vidlo víry jen to, co v bibli uvedeno slovy: „Tak praví Pán.“ Někteří světí sobotu. Někteří věří v naprosté předurčení. Dílnou všech moderních „ismů“ a zmatků, jak vidno, je protestantismus. Dále jsou ANABAPTISTÉ (novokřtění), jež založili švec a pekař. Neuznávají křtu dítek a křtí jen dospělé lidi a děti pokřtěné křtí, až dospějí, znova. Jsou komunisty. Měli společné domy, proto zvaní u nás Habáni (Haus-haben).

Jejich sektou jsou MENONITÉ, kteří neuznávají soudů ani přísahy ani vojenské služby. Každý u nich může učit. Křest je jim jen symbolem (nepůsobivým náznakem).

Známi jsou OCHRANOVŠTÍ. Losem zpytují vůli Kristovu. Mají přísný na sebe dozor a zpověď veřejnou. Věřící jen ve vykoupení kříže. Konají večeri a hody lásky. S Kristem uzavřeli přímý svazek r. 1741.

Velkou agitací začínají i u nás tak zvaní „VÁŽNÍ BADATELÉ BIBLÉ“. Šíří bible protestantské (bez schválení církevního a bez poznámek) a své brožury. Založil je Russel v Americe v Pittsburku r. 1852. Mají již svůj internacionální svaz. Russel, ač boháč, nechtěl platit ženě, s níž se dal rozvést, až soud ho donutil. Dělal chudáka. Učil, že nyní je doba satana, ale přijde Kristus a bude 1000 let na zemi kralovat; bude to říše blaha hmotného, kdy bude dosti bílého chleba. Židé prý budou prvním národem. I pohaní v té době prý vstanou; bude to doba zkoušky, kdy teprve si rozhodne každý svou budoucnost. Pekla

prý není; zlí budou zničení. Vyvolení zemřelí již teď prý mají účast v božském životě. Jiní až po těch 1000 letech (po milleniu). Zemřelý Russel prý již teď vládne jako bůh. Duše při smrti přestane; při vzkříšení tedy bude muset býti znovutvořena. Bůh prý uchová zatím „totožnost ducha“, ale kdo je nositelem toho ducha?! Není prý očístce ani věčných trestů, ani Trojice ani svátostí. Kristus prý byl archanděl Michal. Duch prý je síla, tedy je nauka Russelova materialismem. Při vzkříšení prý dostanou dobří božskou přirozenost. Adam byl prý stvořen r. 4128 př. Kr. Kristus měl přijíti r. 1914, potom 1916 a teď prý 1925. R. 1914 mělo přestatí papežství. Hlásají tedy „Vážní badatelé“ lehkomyšlné, nedokázané domněnky. Sebe stavějí nad bibli, nemají ani historických, ani filosofických ani theologických vědomostí, ale dosti smělosti. Středisko je v Brooklyně a vede je Rutherford. Věru dnes třeba volat: „Varujte se falešných proroků!“ Nutno šířiti mezi lid i ve školách Písmo sv. Nového zákona z Dědictví sv. Jana; cena evangelií 3 Kč a jednoho evangelia 80 h je přece tak mírná a výklady jsou velmi dobré. Roztříštěnost sekt ve výkladu bible dokazuje, že je nutno vysvětlovati bibli ve světle tradice. Upřímně doznal vůdce protestantů v Berlíně dr. Harnack: „Živá společnost nemůže býti řízena mrtvou literou.“ Již sv. Ireneus napsal: „Povstala-li by různice, zda nemuseli bychom se otázat nejstarších církví!“ (Adv. haer. III. 4.) Podobná sekta jsou ADVENTISTÉ. Zavedl

je farmář Miller r. 1831. Kde tedy byli 1800 let? Dle něho měl přijít Kristus roku 1843. Když nepřišel, pravil Miller: „Ženich otálí; přijde za půl roku.“ Nato prý měl být konec světa v r. 1847 dne 23. října, potom 1864, 1877, 1914, a marně. Adventisté, zklamáni, se tedy někteří odštěpili a nazvali se „Adventisté sedmého dne“. Světí sobotu, nemají mše sv., zavedli desátky. (Že máme světít neděli, dokazují místa ze Zjev. 1, 10, ze Skut. ap. 20, 7, a I. Cor. 16, 2.) Jejich prorokyně Marketa Rowenová předpověděla, že r. 1925 v únoru jistě bude konec světa. „Věřící se mohou zachrániti, utekou-li na horu v Kalifornii.“ Mnozí vše vyprodali a tam odešli. Jsou tedy zase zklamáni. Protest. lékař švýcarský dr. Fehrman dokázal soudně listem zednáře Žida z 22. pros. 1922, že Židé zednáři podporují sekty, aby způsobili v křesťanství zmatek a dobyli zemí. Adventisté tvrdí, že dobří prý „vstoupí (!) na nebesa“ ze zvláštního svatostánku. Obchodníci r. 1925 prodávali bílé šaty „k nanebevstoupení“ a věřící čekali, až zazní trouba archanděla. Adventisté mají sekty: „Adventisté evangeličtí, Křesťané příchodu, Unie příští, Adv. věku příštího.“ Jak se tím národ tříští! Adventisté křtí dospělé ponořením, mají mytí nohou a večeři. Papežství je jim „Babylonem“. Vyrážejí tisíce kolportérů, jsou proti alkoholu, masu a tabáku. Kolportéři přemlouvají lid, prodávají nekatolické bible, časopisy „Vzkříšení“, „Hlasatel pravdy“, jež vycházejí v Brně. Mimo pěkných statí jsou tu četné bludy a protikatolické nájezdy.

R. 1881 prý přestal Kristus hříšníky vyzývat. Kde to stojí? Na Adventistech, Baptistech a „Vážných badatelích“ vidíme, kam vede nedostatek Bohem ověřené autority. Libovolně vznikají sekty a ty se zase tříští na četné jiné. V kalných vódách loví nevěřící, Židé a zednáři a sobci. Všem sektám je bible jediným pramenem víry. Každý sektář si dělá svou cestu, svůj postup či metodu. Všecky sekty od počátku a všeci bludaři, u nás i Hus, hlásali jistý subjektivismus, autoritu sebe a pochybovačné zkoumání, jež vede k anarchii. Názvy knih, od Adventistů šířených, jsou: Znamení času, Velký spor věků, Cesta ke Kristu.

Dále jsou METHODISTÉ (zbožní pedanti). Oni jediní prý žijí dle předpisů bible. Založil je v Anglii Wesley r. 1738. Vždy 12 tvoří kroužek, jehož vůdce žádá počet ze života od členů. Mají okrskové cestující kazatele. Jedni věří v naprosté předurčení dle Kalvína, jiní dle Arminia nikoli. Neupřímnost a strojené svaťoušství je u nich častý zjev. Kázání jejich jsou dryáčnický hrůzná, že někteří z nich zbláznili. Mají moc přikázání a hody lásky. Wilson byl nazýván „papežem metodistů“. Zřizují modlitebny ve všech větších městech. U nás mají v Praze domy; drží s bolševickou „Živou církví“. Oni jako všecky sekty jsou protikatoličtí a hlásají odluku církve od státu. Dostávají subvence z daní katolíků. Zmatky sektářskými trpí život společenský, rodinný, státní a národní, trpí sociální součinnost. Zmatky ty odsoudili: Mareš, Borský, Mrštík, Dyk a

Pekař, Peroutka a Madlmayer. Chtí přivést církev zpět *na stupeň církve apoštolské*, nazývá Rádl primitivismem. ČESKOBRASTRSKOU CÍRKEV nazval vlastní její člen Polák „rozházenou šachovnicí“. (Kostn. jiskry čís. 40.) Pravda může být jedna, blud je mnohý. Jeť českobratrská církev složena asi z 10 sekt. Jsou to Irvingiáni, Zvingliáni, evangelíci, helveti, Jednota českobratrská, Jednota bratří, Bratří Jednoty Chelčického, Liberální věřící atd. Jejich profesor Kozák chce „VĚDECKÉ NÁBOŽENSTVÍ“. Dobře o tom Peroutka napsal: „Co zbude po vítězství vědy nad vírou, bude vypelichaná kočka, žalostný útvar, nic.“ (Jací jsme 140.) Též dr. Hoppe „vědecké nábo.“ odbyl v Ruchu filosof. IV., č. 6—7, 1924, nazývá je obojživelníkem a poukazuje na to, že věda je zlomkovitá, náboženství celistvé, věda badá zevní věci, náboženství se zabývá věcmi duchovními a nadpřirozenými, věda přirozenými. Jinak učí u nich Molnár, jinak Šebesta, Dušek a jiní jinak. Pod štítem natřeným červenobíle — starý sektářsky rozkladný protestantismus. Někteří sektáři věří vše možné z různých sekt. ČÍSLO ve Zjevení sv. Jana berou slovně proti znění bible. Počet vyvolených na př. prý bude jen 144.000 dle Zjev. 7, 4, ač hned 7, 6 stojí: „Potom jsem viděl zastup mnohý, jehož nikdo nemohl spočítati.“ Myslí tedy sv. Jan číslem 144.000 počet nesmírný. Šelmou naznačenou číslem 666 v hl. 13, 18 myslí sektáři papeže. Zatím je velký počet jmen, jichž písmena dle číselné hodnoty

dávají číslo 666. Sv. Jan tím míní dle hl. 13, 14, moc státní protikřesťanskou, předstírající humanitu, blahobyť a chlubicí se vynálezy přírodních sil.

ANTIKRISTEM nazývali papeže Drabík, Hus, Luther, Komenský a j. Protestant dr. Ha-se nazývá to omezeností, hrubostí a fanatismem. (Handbuch der Polemik 9, 182.)

KNIHA ZJEVENÍ SV. Jana nechce tvrditi, že vše předpovídané se brzo stane, nýbrž že se to má počít vyplňovati. Kniha líčí hlavně útisky od Židů a pohanů a vítězství nad nimi. Je to útěšná kniha; hlavně myšleno vítězství nad Jerusalemem a Římem. Jsou tu líčeny budoucí osudy církve katolické, dí Belzer (Úvod 395). Vždy budou sekty a pronásledování a zkaženost; zjevy a poměry se budou opakovat; vždy zase bude tříbení církve, ale ona nakonec vždy zvítězí. Masaryk píše ve „Světové revoluci“, že v Jugoslavií jsou komplikované poměry, poněvadž jsou tam 3 různá náboženství. Nuže, proč se u nás úmyslně komplikují poměry a podporuje sektářství! Oč hůř bude u nás, kde již je na 40 sekt!

Bludem je, že bude **ŘÍŠE DUCHA SV.**, doba třetí, jak hlásal Jachím Flore († 1202), kdy prý nebude svátostí ani papeže. Doba měla začítí sv. Františkem a nestalo se. Duch sv. přece seslán již 10. dne po Nanebevst. Páně.

Stále vznikají noví „**DIVOTVORCI**“, zázrační lékaři a lékařky. V Anglii vznikla sekta „**KŘEŠT. VĚDA**“. Její prorokyně, Matka Máry, hlásala, že nebude smrti ani nemoci. Vše

prý je duch; ona prý uzdravovala sugescí (důvěrou). Sama zemřela na obyčejný zápal plic. V Anglii nějaký Cué prý uzdravoval formulí: „Každého dne vede se mi lépe a lépe.“ Sláva jeho již tatam. Tak je i s panem Kočím v Praze. Žádná trvalá uzdravení nemocí tělesných nebyla zjištěna. Léčení to prohlásili dři Jedlička, Skácelík a Stavěl za klam, neboť rakovinu, tuberkulosu, ani zlomeninu ani hnisající úd ani malomocenství nelze vyléčit sugescí ani hypnosou. Tak tvrdí i dr. Knur, Bernheim a lékařka Kuncová a Ottův Slovník.¹ Ze „zázračných doktorů“, jako na př. z Mrázkové v Bruselu, na konec se vyklubalí kšeftaři a lidé choromyslní, již sami potřebují uzdravení. Ti, kteří k nim chodí, by měli spíše hledati lékaře ve svatostánku a zpovědníci. Proti víry, kteří viděli v těchto divotvůrcích již nového Krista, museli svinouti prapory své pýchy. Sekty působí zmatek na zmatek, pověru, nevěru, prázdnotu duše a proto se množí návrat ke katolictví, volání po autoritě a jednotě. Je zajímavé, že nyní, kdy se velebí jen osvěta a pokrok, tak se vzrůstá pověřčivost. Kdyby to, co činí oni „divotvorci“, činili katolíci, jak by se volalo: jací reakcionáři, zpátečníci a tmáři jsou. Pernou pravdu napsal V. Choc 3. ledna 1913: „U moderních ůechů nelze mluvit o přesvědčení ve velkých věcech.“ Dodatkem k tomu se hodí slova Masarykova ze spisu „V boji o náboženství“: „Nemravno je říkat, že vzdělanec nepotřebuje náboženství.“ Jestli sám prof. evang. fakulty

Hrejsa napsal do Klíмова „Života J. Husi“ (str. 121): „Na starých základech stavěti je nejbezpečnější“, tedy nejstarší základy křesťanství položili Cyril a Metod, Václav, Karel IV. a na těch třeba dnes budovati náš národní život náboženský, ale nikoliv na anglicko-německém protestantství, jehož přijetí bylo nejnešťastnějším tahem na šachovnici dějin našich, jak dí dr. Kybal v České čítance (150), a jenž nás, jak i Jirásek vyznal, vrhl do „cizích služeb“. Řekněme si upřímně, že vlastně Husa, Komenského a Chelčického nikdo nečte a málokdo zná a jejich názory se téměř nikdo neřídí, ač je velebí při slavnostních okamžicích. Katolicismus nám dal obrození, gotiku, vzlet, ducha a on jediný zachová národu pravé náboženské hodnoty. Zničte katolictví, padnou i všechny církve, zhyne i náboženství.

Zmíniti se aspoň stručně nutno o CÍRKVI ČESKOSLOVENSKÉ. Poněvadž o ní psali dříve Cínek, Konečný a Novák, uvedu aspoň úsudky učenců. Dr. Šusta dí: „V církvi českoslov. je převaha prvků nenáboženských. Za znárodnění padají hodnoty ideální.“ (Z dob dávných.) Již Palacký pravil: „Český život je neslučitelný s pravoslavím.“ V podčárníku „Pozoru“ čís. 301 roku 1922 stálo: „Církev československá má spory o katechismus. Duch sektářský se zjevuje v ní. Vypadá to, jako by se tvořila nevědouc, v co bude věřit. Lidé vstupují do církve tak jako do elektriky, aniž uvážili, kudy jede. Na základě kterých myšlenek do ní vstupují, když ani mezi vedoucími

hlavami není jasno, čemu bude tato církev učit?" Ano, ušili kabát a teď berou míru. Jasno není ani dnes. Jedni chtějí staré apoštolské křesťanství, jiní nové. Jedněm je bible snůškou pověr, druhým zdrojem víry. „Náš směr“ čís. 7 roku 1924 vytýká církvi československé, že vědomě klame, učíc „zpřítomnění Krista ve mši sv.“, ač v jeho Božství a v Proměňování nevěří. Lid by již jednou měl říci: „Nedělejte si z nás blázna!“ Věří prý v Boha. Ale v Boha věří i mohamedáni; proto nemuseli zakládati církve. Boha si však každý z nich jinak myslí. Život prý má býti normou víry, zatím naopak život potřebuje norem. O směru pravoslavném napsal správně sám „Český zápas“ č. 14 r. 1921: „Církev pravoslavná sama potřebuje reforem. Od roku 787 žádných neprovedla.“ Dr. Hromádka praví o pravoslaví, že je bezpáteřné a v poklesu, kdežto katolictví jeví vzestup. (Kostn. jiskry 1924.) *Není pravdou, že Hus byl pravoslavným*, jak řekl 19. září 1924 v Přerově Leixner. Hus uznával všecky sněmy, pravoslaví 7. Hus hlásal celibát, pravoslaví ho nemá. Hus chtěl církev všeobecnou, pravoslaví má církev národní. Hus sloužil mši latinsky, pravoslavní v řeči národní. Hus věřil, že Duch sv. vychází i od Syna, pravoslavní nikoli. Hus uznával panenství Marie Panny, církev českosl. nikoli. Masaryk napsal: „Husité a Čeští bratři nebyli pravoslavnými. Pravoslaví není typ čistě slovanský.“ Dáti se na pravoslaví je „salto mortale.“ (Čas. ot. i Rusko a Evropa 348.) Hus uznával zpověď, církev

československá ne. Velmi nutno lidu vysvětliti, že církev českoslov. *není jedno jako církev katolická*, jak se namlouvalo, jen že prý je to česky. Neuznává přece církev českosl. neposkvrněného Početí Marie Panny. V misálu této církve na Vel. pátek a na svátek 7bolest. P. M. se vynechává přívlastek „ustavičná“ Panna. Taktéž na Nanebevzetí P. M. mají pouze svátek „Matky Páně“. Mají mši na svátek Husa, z níž číší nenávisť k církvi katolické, a nám hlásají lásku. Na sv. Petra a Pavla nemají evangelium se slovy: „Ty jsi Petr...“, že prý ta slova do roku 180 nebyla v bibli, ač přece již r. 150 je uvádí sv. Justin a též Tertullian (De pudicitia). Uznávají je i protestanti Schleiermacher a Pfleiderer pravíce, že je nemožno, aby byla vsunuta. Že Maria byla pannou vždy a dítek jiných neměla, je přece zcela jasno ze sv. Marka 15, 40. Domnělí bratři Kristovi byli syny Marie Kleofášovy. Církev katolická *prý není demokratická*, ač v ní syn nejchudší může se stát i hlavou církve, na př. Pius X. Ze 7 protestantských říší jsou jen 2 republiky a z 8 katolických jsou jen 3 monarchie.

I kteří se prohlásili „BEZ VYZNÁNÍ“, založili si svou společnost. O nich pravím krátce: „Náboženství bez vyznání je tolik, jako národnost bez národa, jako vlastenectví bez vlasti.“ Říkají, že mají své náboženství. Tedy, kolik hlav, tolik věr — chaos. Pravda a blud není přece jedno. My musíme mít náboženství, jaké Bůh chce, ne jaké se nám líbí. Poměr člověka k Bohu neurčuje člověk, nýbrž Bůh.

Náboženství pravé nutno přijat. Jiní tvrdí, že prý na náboženství nezáleží, jen když je člověk dobrý. Víra však teprve nás učí, co je dobré. Nezáleží-li na víře, k čemu učil Kristus! Proč řekl: „Kdo neuvěří, bude zatracen!“ (Mar. 16, 16.) Proč dí Písmo: „Spravedlivý z víry živ jest!“ Proč dí sv. Pavel: „Spravedlnost přichází věrou.“ (Řím 3, 22.) „Bez víry nelze Bohu se líbiti. (Žid. 11, 6.) Ovšem, že je třeba i skutků a tyto jsou hlavní. Náboženství zjevené je však nutno přijati vzdělancům. Nikdo není zcela volný od Boha. Náboženství musí býti stejné pro všechny. Někteří realisté vzdělanci chtějí „NÁBOŽENSTVÍ HUMANITY“, již cílem je člověk (homo). Humanismus nevysvětlí, co je nejvyšším cílem člověka, a vede tudíž k „nadčlověčství“ jedinců. Chce posadit člověka na trůn Boží. Nač humanismus, když máme náboženství lásky, křesťanství!

➤ **S**PRÁVNÝ ÚSUDEK. Častěji jsem zaslechl na přednáškách veřejných i od svých žáků: „Já si vyslechnu všechny řečníky a udělám si svůj úsudek.“ Zcela dobře, ale dovedeš to? Čeho je třeba, abychom si mohli utvořit úsudek svůj, ale ovšem úsudek správný? Není to dnes nic lehkého, neboť panuje velký chaos názorů. Berlínský filosof Paulsen praví: „Dnes panuje anarchie rozumu.“ — Külpe praví: „Dnešní filosofie jest chaotická směs myšlenek.“ Adickes dí: „Je to spleť protikladů.“ Tolik řečníků vystupuje dnes na tribuny. Kdo má pravdu? Pravda v téže věci může být jen jedna. Jen jeden názor světový, jen jeden výklad Písma je správný. *Přesvědčiti se smíme a máme.* Největší učitel církevní Tomáš Akvinský dí: „Člověk by nevěřil, kdyby napřed neviděl, že věřití musí.“ Jde však mnohým lidem opravdu o přesvědčení? Touží upřímně po pravdě? Oč jim jde? Nejde jim snad jen o štvání?

K samostatnému úsudku je třeba jisté školenosti a soudnosti, rozhledu a schopnosti, *umět souditi* a to správně. Při tom musí být dobrá vůle *se poznané pravdě podrobiti*. Není-li této vůle, je všechno hledání pravdy jenom „o pravdě pochybujícím hledáním“. Vlastní úsudek není a nemůže být nejvyšší směrnicí pravdy. Tou je autorita. My musíme uznat nepostačitelnost svou. Nejvyšším pravidlem víry je nejvyšší učitelský úřad církve Kristem

ustanovený. Jsme sice svobodní, ale povinni přijati rozhodnutí tohoto *legitimovaného* úřadu, o jehož *ustanovení máme bezpečné důkazy*. — Před fakty musí ustoupiti vlastní domněnky, jinak by vládla libovůle a pokrok byl by nemožný.

Hlavní podmínka vlastního úsudku správného je, aby *člověk nebyl již předem zaujat*. Musí tedy býti prost všech předsudků, ale též prost vášně a nenávisti, jež kalí rozum. *Kompas na lodi musí býti izolován*, zbaven všeho, co by naň rušivě působilo, jinak by udával špatný směr. *Tak musí býti rozum všeho prost*, co by rušivě působilo na jeho volný soud. Kristus byl nejvolnějši myslitel, že byl prost všech náklonností a vášní. Nikdo nemůže pochybovati o jeho upřímnosti. On pravil: „Blahoslavený, kdo se nebude horšiti nade Mnou,“ nad tím, že nelichotil choutkám. Jak mnozí dnes pohrdají Kristem a strážkyní jeho víry, církví, protože chtějí žiti nevázaně, že *nechtějí dbáti nerozlučitelnosti sňatku a zásady sebezáporu a pokory*. Aby si člověk utvořil ve věcech mravů a víry správný úsudek, musí se i modlit, musí čísti a studovati a se tázati odborníka, to jest inteligentního kněze, a dáti se poučiti. Byli učenci, na př. Solovjev, Cheriz, Lüttwitz a jiní a dali se od kněze vzdělaného poučiti. Kristus přece řekl: „Kdo vás slyší, Mne slyší.“ *I ve vědě věříme autoritám-odborníkům*, oč více ve víře toho třeba! Rozum se *přece může mýliti*. „Což kdybych se mýlil,“ zvolal kdysi Luther, jenž tak hlásal právo vlast-

ního úsudku! Proto v církvi katolické nalézají myslící veleduchové moderní, na př. dr. Fuchs, Herzl, Chesterton, Bavier, Cerrutti a jiní bezpečný *útulek, jistotu* ve věčném kolotání názorů. Absolutně volným od Boha a církve není nikdo. Církev není proti volnému badání, ale žádá, abychom mysleli dle norem a zákonů myšlení a vycházeli ze správných předpokladů.

Tedy více dobré vůle, více mravní čistoty, méně vášně a zaujatosti, a poznáte i vy na sobě, že, kdo hledá, najde. — Četbou katolických knih a spisů a *stykem* s katolickými odborníky poznáte pravdu a Pravda osvobodí vás.

↪ **CH**ILIASMUS. Zvláštního pojednání vyžadují *chiliasté*, učící, že ještě před věčnou blažeností bude zde na zemi tisícileté kralování Kristovo plné pozemských radostí pro spravedlivé. Tito prý napřed budou vzkříšení a ostatní až po těch 1000 letech. Učili těmto bludům již staří bludaři Cerinthus, Apollinaris, potom Irvingiáni a Čeští bratři. Tak se čekalo, že po smrti Komenského (1670) již začne těch 1000 let. Teď chiliasmu učí Mormoni, Vážní badatelé bible, Adventisté, Nový Jerusalema a j. Podobné myšlenky o „říši spásy“ zde na zemi a obnovení rajskeho stavu měl Lessing, Kant, Hegel, Marx a Lenin. Protestant Bengel r. 1741 tvrdil, že Kristus přijde r. 1837. Chiliasté se dovolávají hl. 20 knihy Zjevení, Sibyll, apokryfů a špatně pochopených proroků. Většina učitelů církevních chiliasmus zavrhovala. Bludaři považují bibli zrovna za konverzační lexikon, kde chtějí všemožné hledat a nalézt. Kolikrát se již zklamali! Zda by aspoň dnes nemělo je to poučiti, aby stále mylně neprorokovali a slov bible libovolně nevykládali! Zde na zemi ráj nebude, ani nebudou všichni dobrými. Toť utopie! Číslice se nesmějí brát v bibli doslovně. Vždyť sám sv. Petr dí: „Tisíc let u Boha jako den.“ (II. 3, 8.) Sv. Augustin praví, že těmi 1000 lety, kdy bude satan upoután, se rozumí vůbec doba křesťanství. Novověcí vykladači praví, že se tím myslí vůbec neurčitá doba nebo stav celko-

vého pokoje církve. Na konec že přijde těžká, ale krátká doba zkoušky. O posledním dnu neví nikdo, řekl přesně jasně Kristus. (Marek 13, 32.) Nebude dvojího vzkříšení těla, nebude dvojí časné smrti. Sv. Jan přece druhou smrtí výslovně rozumí peklo, zavržení věčné (20, 14.). Bludaři vytrhnou citát z bible nedbajíce, co následuje, a potom klamou sebe i jiné. Kniha Kazatel dí zřejmě o smrti: „Tělo jde do země, duch k Bohu.“ (9, 10.) Není žádného dvojího soudu, ani dvojí zkoušky. Jeden je Bůh, jedna smrt, jeden soud, jedna zkouška, jeden zde život časný, jedno vzkříšení. Tak zvaným prvním vzkříšením rozumí sv. Jan zřejmě nynější blaženost svatých, které již teď v nebi s Kristem požívají.

Všeobecné těla vzkříšení bude jedenkrát, dí sv. Jan 20, 13. První vzkříšení, při němž neříká sv. Jan ničeho o tělech vzkříšených, je tedy vzkříšení duchovní, je to blažené žití duší svatých v nebi. Blaženost těch, kteří v Pánu zemřeli, začíná, dí sv. Jan 14, 13, hned po smrti, jestli si časné tresty vytrpěli. Právě tedy *je* chtěl sv. Jan potěšiti, že budou s Kristem kralovati v nebi ještě před všeobecným těla vzkříšením a ty, kteří zemřeli před dobou pokoje církve nebo za něho. Jim již neškodí „smrt druhá“, věčné zatracení, ani poslední soud; oni již jsou jisti, bezpečni a blaženi. Sektáři mají vrtochy, co s pohany. Kéž by raději o sebe se starali! Či snad se chtějí s Pánem Bohem dohadovat, anebo se plést do jeho plánů? ! Milost Boží působila i před Kristem. Jeť mnohý

pohan, koná-li vše tak, jak to nejlíp ví, u Boha lepší a milejší než mnohý sektář nebo nevěrec a může býti spasen, jak učí náš katechismus v 9. čl. víry. Bible je na mnohých místech těžká, jak přiznává sám sv. Petr. (II, 3, 16.) Potřebna a nutna je tedy Kristem ustanovená a Duchem sv. řízená jedna nejvyšší učitelská instance a tu má jediná církev římskokatolická. Bible nebylo a církev byla; byla tedy církev před biblí a proto není jediným pramenem víry. Což nedí to bible sama! Píše sv. Pavel: „Zachovávejte přikázání, jimž jste se naučili buď skrze naši řeč aneb skrze náš tíst.“ (II. k Soluň. 2, 14.) „Kdyby vše mělo býti napsáno, knihy světa by toho neobsáhly,“ dí sv. Jan (21, 25). Marně se teď pokoušejí sektáři tuto kapitolu 21. zavrhnouti. Je ve všech starých překladech. Sv. Pavel dí: „Víra ze slyšení.“ (Řím. 10, 17.) Kristus neřekl: Jdouce pište, nýbrž: „jdouce uče!“ Jak správně tedy dle bible učí naše církev! Sektáři nesmějí sebe považovati za neomylné, musejí se dáti poučiti. Nesmějí slovo Boží zaměňovati za slovo lidské. Nový zákon nesmějí vysvětlovati dle Starého, nýbrž naopak. Když dle slov Masarykových, k redaktoru „Slováka“ nedávno pronesených, všeobecný vývoj světový kloní se ke katolictví, nač zakládati různé sekty! Sektářství náboženské působí i sektářství politické. „Království proti sobě rozdělené zpusťne.“

KNIHY SIBYLLINY byly r. 83 př. Kr. spáleny; neznáme tedy skutečného obsahu. Si-

bylly, jichž bylo 10, mohly znáti bibli a tak i proroky, Micheáše, Aggea a j. Prof. fresinský dr. Ludwig dokázal, že mnohá „zjevení“ mimobiblická jsou přemítáním o tom, co čteno. Dle Sibylly mělo býti po válce již 7. list. 1918 a — nebylo. Knihy Sibyll vytištěny r. 1545 v Basileji. Některé MODERNÍ VĚŠTKYNĚ, na př. Thebe v Paříži, měly řadu placených vyzvědačů a styky s diplomaty. Tak mohly leccos „předpovídati“, co bylo usneseno, nebo co zvěděly. Moderní technika a civilisace zklamala, proto ty utopistické sekty a romány o brzkém konci světa. Tím sekty odvádějí od řešení palčivých otázek sociálních, kdežto církve katol. zasahuje mocně do víru světa.

SEKTY A MY. Volnomyšlenkáři, zednáři, Židé a protestanté se činí. Všeci jsou svorní v boji proti církvi. „Naše úloha nebude dokonána, dokud náš největší nepřítel (církev) nebude zničen,“ hlásá velmistr zednářů v Nancy Charles Bernardin. My musíme proti universalismu nevěry postavit universalismus víry, proti internacionále bezbožectví — *internacionálu náboženství*. Kde není sekt, *nutno jim předejiti* poučováním, tiskem a organizací. Kde jsou, musíme brániti články naší víry a důkladně je vysvětlovati. Zvláště nutno dnes velmi jasně, vědecky a přesvědčivě objasňovati a dokazovati nauky tyto: O nejsv. Trojici, o nesmrtelnosti duše, o pekle, o svátosti oltářní a oběti mše svaté, o zpovědi, o *bibli* a tradici, o *církvi* jako společnosti viditelné, nutné, Kristem řízené, o primátu, o *božství* Kristově a o *neomylnosti*. Musíme vysvětliti, že neomylnost není nehříšnost, ani závažím badání, naopak vůdcem v úskalích. Již žákům ve škole, lidu v kostele a mládeži ve spolcích musíme dáti do rukou *zbraň*, totiž stručné, jasné poučení o všech zmíněných pravdách a též o úctě *P. Marie, svatých a obrazů i soch*. Že Kristus sám nás odkázal na církev, svědčí jeho slova: „Kdo vás slyší, Mne slyší.“ Kazatel vždy musí býti v živé spojitosti s časovým prouděním myšlenkovým. Nutno lid a žactvo naučiti i *výrokům bible*, jimiž by mohli obhájit na př. nesmrtelnost duše, peklo, tradici, inspiraci atd.

Nutno konati exegeticky-biblická kázání. Poznal jsem u studentů i u lidu, že je otázky o sektách a s nimi souvisejících pravdách nebo bludech velmi zajímaví. K výkladům bible máme dobré české příručky, „*Českou bibli*“ od Hejčla a Sýkory, Výklad bible od *Miklíka* a Kutala. V bohosloví mimo historii českou a dogmatiku jsou biblické věci nejhlavnější. Orel a Omladina musejí pěstovat soustavné časové náboženské poučování, ovšem zajímavě a lidově podávané. Žáci, dospělí a mládež ať zjeví různé pochyby, slyšené nebo čtené námitky a bludy! Věšho si třeba všímáti, všech zhoubných narážek, lží a bludů v Novém lidu a ve Volné myšlence a jinde a odhalovat jejich nepoctivou metodu. Sv. Tomáš Akvin. vyřešil 10.000 námitek proti víře ve své Summě. Jde-li o bibli, nejlépe jak na kázání, tak ve škole nebo spolku ze samé bible dotyčné věci přečísti, na př. o *bratřích Kristových*. (Mat. 13, 55 a vysvětlení z Mat. 10, 3, Jana 19, 25, Mat. 27, 56, zvláště *Marek 15, 40* a první verše z Jakuba a Judy.)

Zdůrazňovati třeba, že náboženství pravé může býti jenom *jedno*. Když je jeden Bůh, nemůže být několik set náboženství.

V Německu již ve škole je dítě v náboženství tak připraveno a cvičeno, že se umí na všecky námitky brániti. *Než vystoupí ze školy, konají děti tamější zvláštní cvičení duchovní*. Vše by mohlo v jisté formě býti i u nás. Velmi se v městech všude osvědčují u nás *večerní konference*; ovšem témata musejí vábiti svou

časovostí. Ani mnohým odpadlíkům není katolicismus lhostejným, znepokojuje je pořád. Zlu třeba předejít a poučiti lid důkladně v těch pravdách, jež sektáři zamítají, nebo falešně vykládají, spílající nám na př. modlářů. I my musíme šířiti jednotlivá, vkusně obrázky a výklady opatřená *evangelia*.

Mládež i dospělí musejí býti vycvičení, ale též povzbuzeni, aby všude: na dráze, ve vlaku, doma, v dílně, v továrně a na poli i ve škole víru bránili a lež potírali. S inteligenty, kteří se zajímají o otázky náboženské, třeba vlídně jednati. Pěstovati musíme *smysl rodinný*. Domácí čtení a výklady rodičů a domácí pobožnosti večerní musejí zpět do rodin! Výroky biblické, jimiž se obhajují nesmrtelnost duše a peklo, proti sektářům, ať znají žáci i dospělí nazpamět. Jsou to: „Ještě dnes budeš v ráji.“ (Luk. 23, 43.) „Kdo vytrvá, bude spasen.“ (Mat. 10, 22.) „Duch vrátí se k Bohu.“ (Kaz. 9, 10.) „Bojte se toho, který může i duši zatratit.“ (Luk. 12, 4.) Sektáři nechtějí ve věčný trest věřit, že prý se to neshoduje s dobrotou Boží. Což chtějí upíratí Bohu právo trestat? Musejí pochopiti, že Bůh je nejvyšší absolutní Pán a vše je stvořeno předně k jeho slávě. Nebýti trestů věčných, mohli by se největší darebáci Bohu vysmát. Dobře dí Dante, že peklo je místo zhrzené lásky Boží. Sektáři nechápou, co je Bůh, a co je hřích. Bůh — nekonečné dobro; hřích — nekonečná zloba. Kdo pohrdne nekonečným dobrem, propadá sám trestu nekonečnému. Výroky bible jsou

zcela jasné. „Odejděte do ohně věčného.“ (Mat. 21, 41.) „Dým jejich bude stoupatí na věky.“ (Mar. 21, 8; 20, 10; 14, 11.) Daniel 12, 2; 7, 11. Mat. 26, 24; 5, 22; 8, 12; 25, 30; 10, 13; 18, 8; 13, 42. Luk. 16, 28; Mar. 9, 44; II. Soluň. 1, 9; Filip. 3, 19; Žid. 10, 26; 10, 31. Moudrost 6, 7 atd. . . . Nutno věřití naprosto zřetelným slovům Pravdy zjevené. Před touto pravdou musí ustoupit každé „volné myšlení“. Třeba hájiti proti sektářům *nerozlučitelný svátostný ráz manželství*. Slova u sv. Marka (10, 11—12) a u sv. Lukáše (16, 18) jsou jasná: „Kdo propustí manželku svou a bere jinou, a kdo bere propuštěnou, cizoloží.“ Nejasný výrok u sv. Mat. 5, 32: „Kdo propustí manželku svou, vyjma pro cizoložství, a pojme jinou, cizoloží, a kdo pojme propuštěnou, cizoloží —“ vysvětlil Belarmin takto: Lze provésti pouze rozvod od stolu a lože v případě cizoložství, ale manželství platí dále. Jiný výklad je: Ženu, s níž někdo žije v nezákonném cizoložném poměru, nutno propustit, ale jinak, kdo řádnou ženu propustí a bere jinou, cizoloží. Ostatně rukopis řecký toho výroku „vyjma cizoložství“ nemá. Nerozlučitelnost hlásal již v I. st. Pastýř Hermův IV. 1 a v II. st. Tertullián (De monog. 9.). Dr. Sýkora překládá takto: „Každý, kdo by propustil manželku svou vyjma pro smilství, *uvádí ji v cizoložství*“ (t. j. v nebezpečení hříchu, vyjímaje, když by se sama toho hříchu byla již dopustila, potom by nebyl hříchem jejím vinen). Ať jakkoliv, *svazek manželský trvá a platí dál*, „a kdo propuštěnou pojal, hřeší.“

Hájití dnes třeba též *sv. zpověď*. Utěšnost *sv. zpovědi* uznávají i psychiatři, na př. Mutmann a Freud i Nietzsche (Fröhl. Wissenschaft), protestanti Harnack a Thoning a protest. list „Reichsbote“. O ní mluví již Hermes v I. st. a Origenes v 3. st. Sociální význam *zpovědi* uznal i Rousseau: „Kolik náhrad a dostiučinění působí *zpověď*.“ (Emil III.) Na 2000 anglikánských pastorů zavedlo *zpověď*. Bůh má jistě právo si vyhradit, jak odpustí. Že u katolíků je méně sebevražd, jak vyznal Masaryk (Sebevražda 128), je zásluhou *zpovědi*. Vyznání uleví a dá pokoj. To vyznal Felicio Pellico na Špilberku. *Zpověď* mají konečně i Ochranovští a Armáda spásy. Ampére zachráněn od zoufalství *zpovědí*. Viktor Hugo před smrtí si přál *zpověď*. *Na šíření dobrých časopisů a bible naší* nutno vynaložití vše. Proti násilí postavme statečnost, proti výsměchu velkomyslnost. *Nejužší stálý styk s mládeží a lidem a jejich s námi* je dnes velenutný. Jen tak zvíme, který jed skrytě do nich vniká. Doby jsou těžké, zlé:

„Za mrakem ať mrak se zvedá,
nač mít také v srdci chmůru!
Najde spásu, kdo ji hledá,
ruce k dílu, hlavu vzhůru!“ (Sládek.)

➤ **N**ĚKTERÉ NÁMITKY SEKTÁŘŮ. Sektáři považují většinou *jen sebe za nábožensky žijící*. Není v tom trochu pýchy farizea vstupujícího do chrámu? Vytýkají nám, že dle Krista „*nemáme odpírati zlému*“. Kristus těmi slovy chtěl říci: „Neodplácejte zlého zlým, snášejte své *osobní*, soukromé urážky, odpouštějte je rádi; osoby milujte, ale pravdu braňte, bludy potírejte!“ Vždyť Ježíš Kristus sám v chrámě disputoval a řekl: „Nepřišel jsem uvésti pokoj, nýbrž *meč*. Přišel jsem *rozdvojit* člověka proti otci.“ (Mat. 10, 34.) „Kdo není se Mnou, je proti Mně.“ „Kdo Mě vyzná, i já jej vyznám.“ Odpadlí učitelé by si měli pamatovat, že Kristus, ten dobrý, zahrímal kdysi: „*Běda, kdo by pohoršil jedno z maličkých těchto, tomu . . .*“ Pravda chce a musí vítězit. Slova „Neodpírejte zlému“ neznačí vše nechat běžet. Proč jsme se tedy bránili Němcům a Maďarům? Tolstojovskou pasivitu i *Masaryk* odsoudil.

Stále nám připomínají sektáři, že *štveme a že máme milovat*. To štvání by měli zavolat do řad svých! Kdo více hřeší proti lásce, než sektáři? Kdo boří sochy, láme kříže a zabírá naše chrámy? Kdo více nenávidí katolické bližní? Kdo je více proti nám zaujat a nepřístupný? Neřekl Voltaire a Luther: „*Lžete!*“ Právě *láska* velí, abychom pravdu šířili a své bránili.

Bible prý je jediným zdrojem víry, ale každý sektář si z ní vybírá, co chce, ač Kristus řekl:

„Učte zachovávatí všecko.“ (Mat. 28, 19.) Kristus řekl u sv. Mat. (10, 11): „Kdo pojme jinou, cizoloží,“ ale sektáři horují pro *rozluhu*, ač znají slova: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.“ Bible dí: „Kdo *církve neposlechne*, buď tiž tobě jako pohan“ (Mat. 18. 17.), ale sektáři autoritu církve zavrhuji. Kristus pravil: „Kdo vámi pohrdá, Mnou pohrdá“, ale sektáři pohrdají biskupi, papežem a kněžími, ač Pán řekl: „Kde vás nepřijmou, setřete prach.“ (Luk. 10, 11.) Kristus chtěl, aby *všichni jedno* byli a sv. Pavel pravil: „Zda je Kristus rozdělen?“ (I. Kor.) ale sektáři si vysvětlují bibli dle svého rozumu a rodí zmatek, rozklad a spory. Sám *Harnack*, hlava protestantů, vyznává: „Jsme *rozštěpeni*.“ *Heidenstam* píše: „Náš pojmový svět je *hromada zřícenin*.“ (Pád prolet. filos.) *Heine* kdysi v Antverpách pozoruje kat. středověký dóm pravil: „Ona doba měla dogmata, my máme domněnky, a z domněnek se dómy nestavějí.“ *Nickerson*, prot. prof. na un. harvardské, píše: „Jediná církev katolická si troufá hlásati zásady mravní, jediná hájí rodinný život.“

„*Na víře nesejde*,“ říkají sektáři. Ale což neřekl Kristus: „*Kdo neuvěří, bude zatracen!*“ „Kdo slyší slovo mé a *uvěří tomu*, kdo mě poslal, nepřijde na soud.“ Sv. Pavel píše: „O to se modlím, aby se rozhojňovala láska vaše v *poznání sv. náboženství*.“ (Fil. 1, 9.) Důvěra a skutky předpokládají víru. „*Spravedlivý z víry živ jest.*“ „*Co není z víry, zlo je.*“ Jaká víra, takový život. Ovšem, že víra musí býti živá.

My prý říkáme : „Pomni, *abys den sváteční světil*,“ kdežto v bibli je „sobotní“. V překladu bible máme i my „sobotní“. Jde o to, aby vůbec jeden den byl „svěcen“. Již apoštolové světili den po sobotě a protestanté svěťí neděli též. Jak je Desatero rozděleno, je vedlejší. Jde o *povinnosti* v něm obsažené. Erasmus a Luther dělili Desatero dle sv. Augustina, jinak je dělí Řekové a anglikáni.

Zákaz v *II. knize Mojžišově* (v. 3-5.) o *obrazích* platil pouze pro Starý zákon. Byl dán, protože tehdy byli Izraelité v nebezpečí modlářství. Zákaz byl pouze obřadný, liturgický, tedy pro Nový zákon nezávazný. Konečně i ve St. z. *dal Bůh zhotoviti cherubíny*. V obrazu, soše není síla a úcta naše se nevztahuje na hmotu, barvu, kámen, nýbrž na osobu nebo předmět. Proč mají sektáři obrazy Husa, Lutra a jiných ? ! Bůh zakázal úctu model.

Hlavní je prý *jen skutky dobré činit*. Ano, ale láska se nevyčerpává jen dobrotou k bližním. *První přikázání* je : „Milovati budeš *Pána Boha svého*.“ Ostatně kat. církve u nás první pěstovala skutkovou lásku. Z ústavů pro hluchoněmé je u nás 1 státní. V Praze je přes 40 katol. dobročinných ústavů. Jak časy se mění. Napřed říkali protestanti : „Víra sama spasí“ a list Jakubův zamítli, dnes zamítají víru a Harnack uznává list Jakubův. Sektáři myslí, že *jen oni žijí nábožensky*. Naše exercicie, Hostýn a Velehrad by je poučily, kdo hlouběji nábožensky žije. Naši hlubokou zbožnost uznal i evang. prof. husit. fakulty dr. Hromádka.

Nelze pochopiti, že nám sektáři vyčítají *znamení kříže*, když věří v ukřižov. Krista. Když ctí Ukřižovaného, musí ctíti i kříž; vždyť právě křížem nás Kristus vykoupil. Kříž byl též vždy ctěn, stal se vyznamenáním a *symbolem svobody*. Svatá je nám každá přece památka po velkých mrtvých. Kříž je *oltář sebeoběti* a proto má velký význam výchovný. Na kříži Syn Boží zemřel, aby *dostiučinil autoritě* Boží. Kdo odstraňuje kříž, podkopává i vlastní autoritu. Křížem začíná *nová kultura*. Rieger, Havlíček, Zeyer, Klostermann, Michl, Retté, Coppé i Hus ctíli kříž. Je to znamení *všelidské lásky*. Jen nepřičetný fanatismus může kříž zamítati.

Hus napsal v Postile : „Ježíš je pověšen na kříži, abychom lépe naň hleděli.“ Kříže od Krista a Krista od kříže si nelze vlastně odmysletí.

Stále se nám opakuje, že se máme klanět Bohu „*v duchu a pravdě*“. Kristus Pán řekl slova ta ženě u studnice, naznačuje jimi dle celé souvislosti, že *chrámy St. Z. na Garizim i v Jerusalemě přestanou*. Slovem „klaněti“ se rozumí se „*veřejná bohoslužba*“. Na každém místě bude se obětovati dle Malachiáše 4, 11 v Nov. zákoně, oběť čistá. To řekl sám Bůh. Proč i protestanti mají chrámy a modlitebny ! Kristus pravil : „Kde jsou dva nebo tři ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ Tím doporučil veřejnou společnou bohoslužbu. I On mluvil „o domě modlitby“. Kristus *neřekl „pouze“* v Duchu. Ovšem, jen zevní modlitba

n eplatí; to dí i katechismus. Třeba sebranosti a úmyslu a důvěry. Nový zákon *má „pravou“ obět, tedy pravdu, ducha, milost.* Starý zákon *měl jen nástiny.* O zvnitřnění služby Boží usilujeme jistě ne méně než protestanté. I my máme „důvěru“, ale sama nestačí, třeba užívatí prostředků k přivlastnění si ovoce kříže. Pán Ježíš přece sám ustanovil obět mše sv. a viditelné prostředky milosti, svátosti. Nejvíce nám vyčítají všeci sektáři „*středověk*“.

Středověk prý ničeho nevykonal pro vědu! Úžasná omezenost! Univ. profesor dr. Bráf řekl: „Sociálně jsme nedostihli středověku.“ Dr. Sombart v Bourgeois chválí praktičnost scholastiky. Dr. Nejedly v „Čes. kultuře“ č. 7 praví, že středověk dal pravé *základy moderního života!* Wágner, Marten, Rodin velebí umění a řemeslo středověku. Vesalía ve středověku je otcem moderní *anatomie*, Buridan v Paříži objevil zákony *pohybu*, Oresmus zákony *dynamiky*, Soto pádu těles, Albert létací oheň. „*Revue de Mondes*“ napsala, že *civilisace se zrodila ve středověku.* Totéž dí prof. Duhem v Bordeaux. Ano, méně temna v hlavě a bude jasno a dorozumíme se. Jen *více dobré vůle* a méně předpojatosti! Českým bratřím ovšem, jak p. učitel jeden mi vyznal, je *učenost* vlastně ničím. Nechtě! Ale potom nesmějí ani učit, ani debatovat, nýbrž pouze a jenom skrytě žítí. Sekty zůstávají bez vlivu na společenský řád, církev katolická zasahuje do víru všech problémů.

Vytýká se, že církev naše dostává 50 mil. Kč

ročně, ale měla by dostat 90 mil. Kč v poměru za zabrané kláštery. Církev českosl. dostala za r. 1923—24 10 mil. Kč, kdežto arcibiskupství olomoucké za odevzdanou půdu 3.020 ha zkráceno o 29,339.529 Kč.

Ve Francii za války nedůvěřovali protestantům, ani Denisovi nevěřili, podezřívajíce je z germanofilství. Katolíci jsou však všude národně nejspolehlivější. Čeští evangelíci dostávali značné obnosy z něm. protest. Gustav-Adolfvereinu. Namítají, že jsme proti svobodě. I dnes platí slova, jež roku 1849 pronesl dr. Rieger v Kroměříži: „Žádná společnost nebojovala tak statně o svobodu svědomí jako církev katolická.“ Ovšem více než svoboda je — *pravda*. „Koncil štokholmský (protestantský) víru zamlčel, koncil nicejský (katol.) ji postavil na svícen.“ (For. Fattig og Rik.) Od r. 1911, kdy započaly diecése konverse oficielně spočítávat, *vrátilo se do katolické církve přes 123.000 anglikánských laiků*. Průměrně je rokco rok z Anglie a Walesu 12.000 konvertitů. Rumunský biskup, Bessarion, nekatolík, řekl nedávno: „Je jenom jeden patriarchát, jenž může křesťany sjednotit, a to je *Římský Otec*.“

OBSAH

Sekty v Rusku, Anglii, Americe a v Ně-	
mecku	5
Sekty u nás	5

Armáda spásy 5. Mormoni 6. Ymka 6. Theosofové 6. Starokatolíci 8. Církev apoštolská (Irvingiáni a její sekty) 8. Nový Jerusalelem 8. Spiritisté 9. Kvakeři 10. Sociniáni 10. Baptisté 10. Anabaptisté 11. Menonité 11. Ochranovští 11. Vážní badatelé bibl. 11. Adventisté a jejich sekty 12. Methodisté 14. Českobratrská církev a její sekty 15. Vědecké náboženství 15. O číslech ve Zjevení 15. Antikrist 16. O knize Zjevení 16. Říše Ducha sv. 16. Divotvorci 17. Křesť. věda 17. Církev československá a Pravoslavi 18. Bez vyznání 20. Náboženství humanity 21.

Správný úsudek	22
Chiliasmus	25
Knihy Sibylliny a Věstkyně	27
Sekty a my	29
Některé námítky sektářů	34

Th. Dr. Otakar Tauber
SEKTÁŘSTVÍ U NÁS

—

Nákladem a tiskem
Lidových závodů tiskařských
a nakladatelských
v Olomouci